

Roman

*Bloemen
in de
winter*

ANNE VAN DER VALK

‘Wat neem je mee?’ vraagt Linda.

‘Niet zoveel deze keer. Alleen het belangrijkste. Wat dozen en m’n werkspullen,’ zegt Heleen met een opgewonden glinstering in haar ogen.

Ze slepen de kratten de trap af en stouwen het oude autootje vol. ‘Die twee stoelen moeten ook mee,’ gebaart Linda.

‘Echt?’

‘Ja, je wilt toch ergens op zitten als je aan het werk bent,’ zegt Linda, ‘of als we koffie gaan drinken. Je hebt toch wel de koffie ingepakt voor vandaag?’

‘Natuurlijk! Ik ken je toch. Zonder koffie kom jij de dag niet door,’ glimlacht Heleen. Eigenlijk kan ze zich niet goed herinneren wat ze precies heeft ingepakt. Ze is gisteren druk bezig geweest met inpakken. De koffievoel zit er hopelijk ook bij.

‘En je bed?’ vraagt Linda als het busje volgeladen is.

Heleen schrikt. ‘O ja, dat moet ook mee.’

‘Het volgende ritje dan maar,’ stelt Linda voor.

Eindelijk is het zover. In de winter zijn de werklui wekenlang bezig geweest om de boel op te knappen. Sinds het weekend zijn ze weg. Nu kan Heleen er intrekken. Vandaag gaat het gebeuren en ze heeft er ontzettend veel zin in. Ze gaat verhuizen. Eindelijk. Ze kon een busje lenen voor deze dag. De achterklep gaat met een beetje duwen nog net dicht. Ze gaan op weg. De stad uit.

Ze trekt de handrem aan. Het busje staat stil op de oprit van de boerderij aan de rand van het dorp. Dan doet ze het portier open en ademt ze de frisse lucht in. Heerlijk, vindt ze. Linda stapt ook uit.

‘Dus dit wordt je nieuwe plekje,’ zegt ze. Ze kijkt om zich heen en ziet een imposante boerderij die strak in de verf zit. Het is een gebouw uit één stuk. Twee grote kastanjabomen staan beschermend aan de voorkant. Het warrige lijnenspel van de dikke stammen en de kale

takken is goed te zien in de kou van deze februariochtend. Aan die kant is het woonhuis, met uitzicht op de weg en het dorp verderop. De keuken is opzij, aan de kant van de oprijlaan.

Linda heeft alleen oog voor de zijkant van de boerderij. Ze ziet een antieke voordeur met een mooi gietijzeren hekwerk voor het raampje. In het rode pannendak is met blauwe pannen het jaartal 1899 gelegd. De schuurdeur, halverwege de lange zijde, heeft een ouderwetse klink. Twee derde van de grote stolpboerderij bestaat uit ruimte voor het boerenbedrijf. Jaren geleden is de laatste boer weggetrokken. Nu is het een woonhuis met een grote, lege schuur erachter. Het ziet er mooi uit, maar wat is-ie groot, denkt ze.

Heleen loopt meteen door naar de achterkant.

‘Dit moet je zien,’ zegt ze enthousiast, ‘kijk!’

Ze gaat de bocht om en wijst naar het dak. Het is voor een deel verdwenen. Ervoor in de plaats is een grote glazen wand gekomen.

Linda kijkt naar boven.

‘Het licht valt de hele dag naar binnen,’ legt Heleen geestdriftig uit, ‘ideaal om er te werken. Ik wist het wel. Deze plek wordt het helemaal voor me. Kom mee!’

In de achtermuur zijn twee schuurdeuren die zo hoog zijn dat er gemakkelijk een vrachtauto naar binnen kan rijden. ‘Die gebruiken we niet,’ zegt ze, ‘door deze kleine deur in de grote deur kunnen we naar binnen.’

Er is hier sinds jaar en dag niets veranderd. De hanenbalken zijn te zien met daarachter het stro dat vergeven is van het stof. Het dwarrelt in het rond. In de schuur staan nog oude werktuigen van het boerenbedrijf. Die zijn van de eigenaar die het pand aan haar verhuurt. Hij heeft ze laten staan, want hij wist niet waar hij ermee heen moest. Heleen maakt het niet uit. ‘Het stoort me niet,’ had ze tegen hem gezegd, ‘als ik maar kan schilderen.’

‘Hierheen,’ wijst ze en ze glipt snel naar binnen.

Binnen in de schuur, aan de achterkant, zijn muren opgetrokken zodat er een ruimte is ontstaan. Heleen doet de deur ervan open. Ze staan in een lege kamer onder het schuine glazen dak. Er staat niets in, ze worden omringd door strakke witte muren met alleen een aanrecht in de verste hoek. ‘Is het niet geweldig?’ vraagt ze opgewonden. ‘Zie je de mogelijkheden voor je?’

‘Eh, ja,’ antwoordt Linda. ‘Hoe ga je het inrichten?’

‘De ezels zet ik zo neer dat het daglicht de hele dag op de doeken

valt. Ik heb dan het meeste profijt van het licht. Dan kan ik gaan beginnen. De eerste opdracht heb ik al binnen. Van Raoul.'

'Raoul?' vraagt Linda verrast.

'Mmm, hij vroeg me kopieën te maken voor een project van hem. Hij denkt dat ik daar goed in ben, dus ik heb ermee ingestemd. Ruik je de geur van het opdrogende cement van de muren?' gaat ze verder. 'Binnenkort ruikt het naar verf en kwasten. Ik kan niet wachten.'

Linda glimlacht om haar vriendin.

Ze lopen terug naar het busje.

Ze heeft er echt zin in, realiseert Heleen zich. Nu heeft ze de tijd én de goede omgeving om zich op haar werk te storten. Zal het goed gaan? Wordt het een succes? De opdracht van Raoul helpt om op gang te komen. Daarmee heeft ze wat inkomsten naast haar WW-uitkering. Maar ze wil meer. Haar ideeën toevertrouwen aan het doek. Zien hoe mensen erop reageren. Waarderend? Ach, wie weet. Dat is verre toekomst. Dromen.

Ze glimlacht om zichzelf. Ze is al heel vaak door deze gedachtestroom meegenomen. Een antwoord heeft ze nog steeds niet. Het zal moeten blijken, de komende maanden. Het is spannend, ontzettend spannend. Ze heeft er soms buikpijn van. Maar dat houdt ze voor zichzelf.

Heleen trekt de achterklep van de bus open. Daar staat haar werk: de schildersezels, de lege doeken en kratten met verf, en de penselen. Schilderen, dat wordt het voortaan. Alle schepen heeft ze achter zich verbrand, peinst ze voor de zoveelste keer. Ze kan niet meer terug. Ze wil niet eens meer terug.

Het voelt goed. Een nieuw begin. Geen vaste baan meer, geen stad met druk verkeer, geen collega's en verplichtingen. Ze had haar buik meer dan vol van haar drukke agenda. Ze voelde dat ze werd geleefd en daar was ze helemaal klaar mee. En geen relatie meer. Deze stap in haar leven heeft ze alleen gezet. Spannend maar ze gaat ervoor. Deze plek biedt haar rust en ruimte voor creativiteit, heerlijk! Het enige waar ze niets mee kan, is de enorme tuin. Wat moet ze met die lap grond achter het huis? Nou, dat ziet ze later wel. Nu eerst het atelier inrichten.

'Ik pak de dozen die naar de keuken moeten,' zegt Linda, 'doe jij je atelier maar. Ik red me wel met de keukenspullen.' Ze ziet dat Heleen in gedachten is en in beslag genomen wordt door dromen en plannen.

Straks gaan ze koffiedrinken en een broodje eten. Dan moeten de tafel en de stoelen klaarstaan in de keuken, anders lukt dat niet goed. Deze taakverdeling bevalt haar wel, zo lopen ze elkaar niet voor de voeten.

Heleen loopt naar achteren met een ezel in haar handen. Het is een onhandig voorwerp om mee te sjouwen. Bij de deur van de werkruimte zet ze hem neer. Hmm, de geur van neervallend stof. Nu nog wel, maar dat gaat veranderen! Ze kijkt rond in de lege kamer en voelt de kriebels door haar heen trekken. De hele ochtend sjouwt ze spullen heen en weer.

Linda rommelt in de dozen. Eerst eens kijken waar de bekers zijn. Ze ziet pannen, een maatbeker, bestek, pollepels, theeglazen, een paar borden en een snijplank. In een andere doos liggen koeken, rijst, macaroni, ingeblikte vis en groenten, allemaal theesoorten, gemalen koffie, maar geen filterzakjes of koffiepote. Dat vermoedde ze al. Gelukkig kent ze Heleen een beetje en heeft ze voor de zekerheid maar een thermoskan meegenomen. Een afwasborstel was ook handig om in de rugzak te stoppen. Zo hebben ze ondanks Heleens vergeetachtigheid alles wat ze nodig hebben.

‘Koffie!’ roept ze de schuur in.

‘Heerlijk, ben ik aan toe,’ brult Heleen terug. Ze loopt door de lege schuur naar de keuken. ‘Zie je wel dat ik eraan gedacht heb. Is die thermoskan van mij? Ik herken hem niet.’

‘Dat klopt.’

‘O,’ zegt ze, ‘maar ik had toch wel een pak koffie in de doos gestopt?’

‘Met een pak koffie alleen kan je geen koffie maken. Gelukkig had ik ook een filterhouder bij me en een pak koffiefilters. Maar je had wel lekkere koeken meegenomen. Wil je er eentje?’

Heleen bijt in een gevulde koek. Heerlijk. Ze houdt van lekkere, zoete dingen. Ze zou eigenlijk wat moeten minderen, want ze draagt een paar kilo te veel met zich mee en ze is klein van stuk. Maar ach, wat kan het ook schelen.

Linda ziet er heel anders uit. Zij is lang en slank. Ze heeft donkerblond haar dat strak over haar hoofd ligt. Haar schoonheid zijn haar groene ogen, denkt Heleen vaak. Zo groen kom je ze niet vaak tegen.

Na de koffie en de lunch besluiten ze terug te rijden naar de stad om haar bed en meer dozen op te halen uit Heleens appartement. ‘Je hebt ook kleren, zeep en tandpasta en zo nodig, de eerste dagen,’ zegt Linda. ‘Daarna gaan we het bed in elkaar zetten. We zijn wel een

paar dagen zoet met inpakken, verhuizen en hier de boel uitpakken.’

Heleen geeft haar een knuffel. ‘Bedankt dat je zoveel voor me doet,’ zegt ze zacht.

‘Jij hebt ook veel voor mij gedaan, weet je nog?’ antwoordt Linda.

Een week later pakt Heleen de ezel weer beet en zet hem tegenover het glazen dak. Ja, precies goed zo. Ze heeft bewust gekozen voor deze nieuwe stap. Ze heeft geen baan meer in het onderwijs, die vaste routine ligt achter haar en haar agenda is leeg. Helemaal leeg. Precies zoals ze het wilde hebben. Ze wil zich focussen op haar roeping, want zo voelt ze het toch wel. Schilderen is haar lust en haar leven. Al sinds ze kan tekenen. De laatste jaren kwam het er niet meer van. Ze was te druk met haar werk. Ook ’s avonds moest ze geregeld doorwerken om de achterstallige administratie weg te werken. Dat was het ergste echter niet. Het ergste was dat haar humeur veranderde. Ze werd zorgelijk en serieus en kon niet goed meer ontspannen. Haar vriend – nee, verbetert ze zichzelf, haar ex-vriend – gaf het keer op keer aan. Heleen, zei hij dan, je bent niet meer jezelf. Je lacht niet meer en je ogen stralen nauwelijks. Je hebt geen tijd voor mij. Geen aandacht meer. Als je vrij bent, zit je op de bank en ben je moe en chagrijnig. Je hebt nergens meer zin in.

Ze was het met hem eens, maar ze wist niet hoe ze haar situatie moest veranderen. Op een gegeven moment gaf hij aan dat hij wegging en niet zou terugkomen. Dat is ruim een jaar geleden.

Hij was weggegaan omdat zij veranderde in een zuurpruim. Maar dat was niet het enige. Hij was altijd al kritisch naar haar toe en dat werd alleen maar erger. Ze kwam te laat thuis, ze moest ’s avonds nog aan het werk, ze had niet de goede boodschappen meegenomen, ze was een verjaardag vergeten. De stroom met opmerkingen ging onophoudelijk door. Ze had niet de moed noch de puf om er wat van te zeggen. Het zat al een hele poos niet meer goed tussen hen en ze wist dat ze er een einde aan moest maken, maar ze stelde het steeds uit. Ergens was het een opluchting dat hij degene was die de stekker eruit trok. Het had zeer gedaan maar ze was ook opgelucht. Voor haar geen relatie meer. Het kostte alleen maar energie.

Maar hoe moest ze dan verdergaan? Ze kon accepteren dat ze weer vrijgezel was. Maar haar werk? Ze kon haar werk toch niet zomaar opzeggen? Dat deed je toch niet?

Ach, laat de rest maar, denkt ze. Ze haalt een doek en het krat met verf en kwasten tevoorschijn en dan gaat ze schilderen. Haar eerste werk in haar nieuwe huis. Ze voelt het trillen in haar binnenste. Ze gaat een aquarel maken.

Een paar uur later kijkt ze nog eens naar het doek. Het papier heeft ze natgemaakt en daarna zorgvuldig vastgeplakt met papierplakband. Als laatste streek ze het vel met een doek glad zodat het niet ging rimpelen als het ging drogen. Ze heeft het beschilderd met waterige, fletse kleuren. Heeft ze te veel water bij de verf gedaan? De penseelstreken zijn te veel uitgelopen, vindt ze. Nou ja, niets meer aan doen. Bovenaan de aquarel liggen wollige, zachte witte wolken tegen een vlekkerige blauwe lucht. Daaronder vaag groene vegen met een enkele heldere streep ertussen.

Ze bestudeert de strepen. Is het een grasspriet? Een stengel? Een knop misschien? Wat voor perspectief had ze in gedachten? Ze weet het niet goed meer. Tussen het blauw en het groen heeft ze een donkerbruine vlek geschilderd. Gekliederd, zeg maar gerust, en ze frontst haar wenkbrauwen. Eigenlijk is het te onduidelijk om er wat van te maken. Ze heeft vanuit haar gevoel gewerkt. Het resultaat vindt ze matig. Het is klaar voor vandaag, morgen gaat ze verder met de details. Met een zwarte aquarelpen zal ze er wat van maken.

Haar maag rommelt. Ze moet wat eten, realiseert ze zich met een schokje.

In de keuken pakt ze brood, boter en kaas. In de koelkast staat karnemelk. Gelukkig dat Linda boodschappen heeft meegenomen, denkt ze waardierend. Wat kent ze haar goed. De kaas is komijnekaas, in plakken. Net wat ze lekker vindt. Binnenkort zelf maar naar de stad om in te slaan. Ze heeft niet veel zin om terug te gaan naar de stad, maar er zit niet veel anders op.

De rest van de dag is ze bezig met inrichten. Het atelier begint eruit te zien als een prettig vertrek waar gewerkt wordt. De keuken en de woonkamer zijn nog een rommeltje.

's Avonds kruipt ze vroeg onder de wol, zoals ze de laatste maanden gewend is. Sinds ze gestopt is met het onderwijs, slaapt ze heel veel.

Ze moet naar de stad, want de boodschappen zijn op. Haar voorraad is verdwenen. Dan meteen maar.

Heleen pakt haar tas en stopt haar portemonnee en de huissleutels erin. Waar heeft ze toch de autosleutels gelaten? Ze kijkt om zich heen. Niet op het aanrecht, niet op tafel of in de vensterbanken, niet in de voorraadkast en niet in de keukenlaatjes. Van pure ergernis doet ze de koelkastdeur open. Hier liggen ze toch ook niet? denkt ze geïrriteerd. Met een klap gooit ze de deur dicht. Mopperend op zichzelf stapt ze het erf op. Heeft ze ze ergens laten vallen? Haar autootje staat op de oprit. Precies waar ze het eergisteren heeft achtergelaten.

‘Dag,’ zegt een man aan het begin van de oprit. Ze hoort het niet.

Met boze stappen loopt ze naar het voertuig. Ze trekt het portier aan de bestuurderskant open. Jawel hoor, de sleutels zitten nog in het contact. ‘Heb ik weer,’ zegt ze hardop. Gefrustreerd geeft ze een trap tegen de voorband. Au.

‘Helpt het?’ vraagt de man geamuseerd.

Geschrokken draait ze zich om.

‘Nee, niet echt,’ snauwt ze. ‘M’n voet doet pijn. Dat ook nog.’

‘Moet je niet schoppen.’

‘Dat snap ik ook nog wel. Gelukkig heb ik de autosleutels gevonden en kan ik nu weggaan.’

‘Heb je de deuren wel op slot gedaan?’

Ze kijkt hem vragend aan.

‘Dat zou ik maar doen,’ zegt hij, ‘wie weet wat er anders gebeurt. Ik – en iedereen trouwens – kan zo naar binnen lopen.’

‘Ik dacht dat mensen elkaar vertrouwden in een dorp,’ zegt ze.

‘Stadse praat, hè? Moet je niet geloven.’

Stadse? Nou nog mooier! ‘Wie ben je eigenlijk? En wat doe je op mijn erf?’ Ze kijkt de man wat beter aan. Hij is lang en mager en draagt een blauwe overall en vuile legerkistjes. Zijn haar is donkerblond en krult enigszins. Hij houdt zijn handen in de zakken. Hij

mag zich weleens scheren, denkt ze vaag bij zichzelf.

‘Ik ben je buurman,’ zegt hij vriendelijk, ‘ik ben Herman Heeroma en ik wilde met je kennismaken. Onze boerderij staat verderop. We melken honderd koeien.’

‘Nou, interessant.’ Meteen schaamt ze zich voor haar botte reactie.

Hij kijkt langs haar heen. ‘Sluit die deuren af,’ zegt hij en hij draait zich om en loopt naar de weg. Daar staat een grote groene tractor. Hij klimt erin en rijdt weg.

Ze heeft niet zo’n beste beurt gemaakt, dat beseft ze best. Hij trof haar net toen ze chagrijnig was. Ze had haar mond moeten houden. Tot tien tellen, zeggen ze toch. Wat een rare opvatting over stadse mensen.

Snel haalt ze haar schouders erover op en doet toch maar de zijdeur en de achterdeur op slot. De voordeur heeft ze nog niet gebruikt, dus die controleert ze niet.

Gelukkig is ze niemand tegengekomen in de stad. Ze is nu op de terugweg naar haar nieuwe stek, Lytsega. Er wonen zo’n zeshonderd mensen. Er is een dorpswinkel, een basisschool en een kerk. En een hondentrimsalon, herinnert ze zich. De kerk staat in het midden, vlak bij het enige kruispunt van het dorp. Daaromheen staan de huizen en de boerderijen liggen meer aan de rand. Haar huis staat net buiten de dorpskern. Lekker rustig, hoopt ze, een slapend dorp waar iedereen elkaar met rust laat. Het hoogtepunt van het jaar is vast de eh... ze kan niets bedenken. Ze komt er nog wel achter als ze hier langer is.

Het is hier heerlijk voorspelbaar en stil. Niet meer de hectiek en de stress van het werk. Het roer is om, weet ze, definitief. Geen stress meer van een drukke baan of van een relatie die niet goed is. Hier zal ze tot rust komen. Zichzelf weer ontdekken. De Heleen worden die ze altijd al was: levenslustig en vol plannen en niet meer zo humeurig. Tijd en ruimte om te schilderen. Iets maken op een leeg doek. Met niets beginnen. Alleen de verf, de penselen en het witte blad. Dan gaat het bruisen en voelt ze het bloed stromen.

Heel even voelt ze de angst of ze wel inspiratie krijgt. Gewoon doorgaan, weet ze desondanks. Dan gaat het goed. Ze kan aan niets anders meer denken, het idee krijgt steeds meer vorm. Zoals ze het in haar hoofd heeft, moet het worden. Of toch niet? Zet de eerste strek en dan de tweede en nog een en nog een. Goed kijken tijdens het werken of het gaat zoals ze het in haar hoofd heeft. Aanpassen of

verdergaan. Voel het stromen. Tijdens het schilderen gaat het vaak anders. Dan zijn er invallen en inzichten die ze eerder nog niet had. Alsof haar handen eigen ideeën hebben die op het doek moeten komen. Daar vertrouwt ze op. Die impulsen zijn vaak goed. Daar moet ze aan toegeven. Doorgaan totdat de bezieling opraakt. Vaak is het schilderij dan wel klaar. Dan alleen nog wat details uitwerken of accenten geven. Die ziet ze pas de volgende dag, als ze wat afstand heeft genomen. Wat is het heerlijk om die roes te voelen. Het tintelen in haar armen en de jeuk in haar vingers. Het moeten beginnen, want anders... De energie barst eruit. Tijd vliegt voorbij. Daarna voelt ze zich moe en leeggezogen, uitgeblust. En hongerig, denkt ze, dat is wel een beetje raar. Steevast wil ze dan een kop thee en een witte boterham met komijnekaas. Erbij gaan zitten en bijkomen.

Gelukkig heeft ze twee werken verkocht. Weliswaar aan vriendinnen, maar toch. Ze zouden er toch geen geld voor overhebben als ze het niet mooi hadden gevonden? Bij de een hangt het in de gang. Iedereen die binnenkomt, ziet het. Dat zegt toch wel wat. En ze heeft er twee aan Raoul gegeven om te verkopen.

De twijfel bekruipt haar desondanks weer eens. Is ze echt goed? Goed genoeg om meer te verkopen? Om van te bestaan? Ze weet het niet. Het is de gok die ze heeft genomen toen haar werk in de stad ophield. Nu woont ze in dit dorp. Een nieuw begin. Hoe het uitpakt? We zullen zien, denkt ze, moed houden.

Ze ziet het plaatsnaambord. Nu de tweede oprit. Nee, laat ze maar de eerste nemen. Ze kan maar beter meteen naar de buurman gaan. Haar excuses aanbieden voor haar lompe opmerking.

Ze slaat rechtsaf en rijdt de gravelweg op. Alles in het oude autootje wordt door elkaar geschud en zij ook. Ze klemt het stuur goed vast. Ze moet toch niet de sloot in rijden, schrikt ze. Hij zal dan wel weer zeggen: die stadse is niets gewend.

Ze rijdt langs het woongedeelte. Ze ziet dat het een kop-hals-romp-boerderij is met een volle boomgaard ervoor. Ze rijdt erlangs naar het achtererf. De oude stal is leeg. Voorbij de stallen ziet ze de moderne ligboxstal. Daar loeien de koeien. Langzaam rijdt ze verder. Ze moet een flauwe bocht naar rechts maken tussen de palen van een openstaand hek door. Het pad gaat iets hellend naar beneden. De bocht is scherper dan ze dacht. Bijna tegen die paal aan geknald, denkt ze, terwijl ze een ruk aan het stuur geeft. Ze is vast niet de enige, want hij staat behoorlijk scheef.

Voor de nieuwe stal parkeert ze de auto en ze stapt uit. Wat nu? Ze gaat de stal wel in en ziet het dan wel, besluit ze. De trekkerhoge deuren staan open. Ze loopt naar binnen. Aan weerszijden staan de koeien achter ijzeren hekken. Het pad in het midden ligt vol donkerbruin hooi dat sterk ruikt. Herman staat erbij met een hark en verdeelt het hooi voor de koeien. Die steken hun kop door de dikke staven van het hek, grijpen het hooi met hun lange tong en beginnen rustig te kauwen. Er gaat rust uit van het beeld dat ze voor zich ziet. Herman ziet niet dat ze eraan komt. Hij is druk bezig en neuriet ondertussen een deuntje. Ze blijft even staan en glimlacht. De rollen zijn omgedraaid.

‘Hallo,’ roept ze.

Herman kijkt op. Hij ziet z’n nieuwe buurvrouw. Ze lacht. Wat zou er aan de hand zijn? Is ze weer haar sleutels kwijt? Nee, dat kan niet, want dan zou ze zich wel anders gedragen. Wat komt ze doen? Hij is benieuwd en wacht af.

‘Ook goeiedag,’ zegt hij.

‘Wat zijn ze groot,’ zegt ze om maar iets te zeggen.

‘Vind je?’

‘Eh ja, best wel.’

‘Wil je ze van dichtbij zien?’ Zijn ogen glimlachen terwijl hij de vraag op serieuze toon stelt. ‘Kan dat? Nou, nee bedankt. Je zorgt er goed voor,’ probeert ze het nog een keer.

‘Goed voor zorgen? O ja? Ze krijgen van me te eten, maar ik geef ze geen knuffel voor het slapengaan.’

‘Nee, dat snap ik ook wel.’

‘Ik maak ze ook niet zindelijk, zoals je ziet.’

Het valt niet mee om een ontspannen gesprek te voeren met die man.

‘Herman,’ klinkt het achter haar, ‘plaag haar niet zo.’ Een oudere man die er voor zijn leeftijd goed uitziet, staat in de stal. ‘Dag, ik ben Harrie, de vader van Herman,’ stelt hij zichzelf voor. ‘Let maar niet op hem. Zo doet hij altijd, zeker in gezelschap van een mooie vrouw. Je moet hem leren kennen.’

Heleen weet niet hoe ze daarop moet reageren. Ze zegt wie ze is en wat ze komt doen. ‘Ik wilde sorry zeggen voor vanmorgen. Daarom kwam ik hier. Je trof me op een verkeerd moment.’

‘Dat had ik door.’

‘Wil je binnen een kopje koffie komen drinken?’ nodigt Harrie haar uit.

‘Nee, dank u. Ik rijd naar huis en ga de boodschappen uitpakken. Een andere keer graag.’

‘Daar houd ik je aan,’ zegt hij.

Ze nemen afscheid. Ze keert de auto en gaat weg. Bijna botst ze tegen een skelter die achter de lege oude stal staat. Die stond er zonet nog niet.

Dat betekent dat er kinderen zijn op deze boerderij. En dat betekent weer dat Herman getrouwd moet zijn. Ze had gedacht dat hij vrijgezel was. Waarom houdt haar dat bezig?

Ze is blij als ze haar oprit op rijdt. Na de eerste paar weken voelt het al een beetje als thuiskomen. Ze opent de deur van de schuur en loopt naar de keukendeur. Beide deuren staan nu open. Ze pakt de dozen en sjuwt ze naar binnen. Makkelijk dat hier een vriezer is. Daar kan heel wat in. Ze kiepert een flink aantal kant-en-klaarmaaltijden erin.

Ze had best wel zin in koffie, maar niet met hen. Ze pakt de krant, drinkt een paar koppen sterke koffie en geniet van de rustige momenten. ’s Avonds na het eten belt ze haar ouders en kijkt ze wat tv. Zoals gewoonlijk gaat ze vroeg naar bed.

Een week later is ze, zoals altijd, op tijd wakker. De ochtendstond heeft goud in de mond, zei oma altijd. Eerst wassen en tandenpoetsen. Daarna trekt ze een kam door haar springerige, donkere haren en steekt ze op. Een paar wilde plukken ontsnappen aan het knotje, maar dat is meestal zo. Het kan haar niet schelen. Ze weet dat ze er goed uitziet met haar blauwe ogen, donkere haren en kleine neus. Ze is wat kleiner dan de meeste vrouwen en een paar kilo te zwaar, maar dat deert haar niet. Ze trekt een oude spijkerbroek aan met verfvlekken en een ruim zittende blouse. Klaar voor het ontbijt. Het is een moment van de dag waar ze zich op verheugt. Ze loopt naar de keuken en zet het water voor de thee op. Twee boterhammen in het broodrooster. Als het apparaat het kenmerkende geluidje laat horen, is de thee al klaar. Ze geniet van de warme toast met de zote jam. Ze kan nu de tijd nemen, zolang als ze maar wil, begrijpt ze. Ze staat stil bij haar nieuwe situatie. Op haar eigen tijd gaat ze naar het atelier. Het maakt niemand wat uit of het een kwartiertje later wordt. Dat was in haar vroegere werk wel anders. Om acht uur

moest ze present zijn. Dan haalde ze de stoelen van de tafels en zette ze de computers aan. Het digitale schoolbord moest ook opgestart worden. Het was een heerlijk gebeuren als de ouders en de kinderen het klaslokaal binnenkwamen. De klas kwam vol leven en geluiden. Ze vond het geweldig om met de kinderen te werken. De band die ze met ze had, was goed en vanzelfsprekend. Ze wist heel veel van ze. De kinderen luisterden altijd goed naar haar en deden hun best. Ze had geen problemen met orde houden, zoals sommige collega's, zeker zij die net begonnen waren met lesgeven. De laatste jaren ging het echter alleen nog maar om hoge scores en goede leerprestaties. Iets anders telde niet. De werkdruk werd te hoog. Je scoorde niet met leuke knutselwerkjes. Jammer. Spijtig dat het zo is gelopen, maar het kon niet anders. Zij kon niet anders.

Ze voelt zich nog steeds weemoedig als ze terugdenkt aan de goede jaren die ze gehad heeft in het onderwijs. Het was een moeilijke beslissing om te stoppen. Misschien wel de moeilijkste ooit. Het verbreken van haar relatie heeft haar de ogen geopend. Dat was pijnlijk maar ook bevrijdend. Ze had toen zelf ook wel het besef dat het anders moest met haar werk, maar ze wist niet hoe. En ze had niet de moed om door te pakken.

Afgelopen zomer, ruim een halfjaar geleden, heeft ze er een punt achter gezet. Ze had een goede carrière met zekerheden, zeker op financieel vlak. Werkdruk had toch iedereen, kreeg ze vaak te horen. Daar moet je mee omgaan en niet voor weglomen, zeiden mensen dan. Jaja, dat is allemaal zo, maar wat als je er niet mee om kunt gaan? Het was een eenzame tijd waarin ze het gevoel had dat niemand haar echt begreep.

Moet je het kind met het badwater weggooien? In dit geval wel, is ze van mening. Het negatieve, de stress, begon zo te overheersen dat het plezier en de voldoening eronder leden. Na de breuk met haar vriend ging ze met steeds meer tegenzin naar het werk. Het vooruitzicht om nog jaren op dezelfde manier door te moeten gaan, verpestte alles. Toen zei Raoul, haar jeugdviend: 'Maak de balans eens op. De leuke aspecten aan de ene kant en de vervelende aan de andere kant. Wat zie je dan?'

De weegschaal schoot door naar één kant. Dat was duidelijk. De volgende stap was om daar consequenties aan te verbinden. Minder werken was ook een optie geweest. Je geeft je baan toch niet op, was de heersende mening van veel mensen. Haar ouders snapten het ook

niet goed. Toch bleven ze haar door dik en dun steunen. 'Je moet ook gelukkig zijn, meisje,' zeiden ze. In die zomervakantie heeft ze twee werken verkocht en kwam Raoul met die opdracht. Dat leken tekens te zijn. Tekens om een heel andere weg in te slaan. Dus ze heeft de stap genomen. De spannendste van haar leven.

Het is heel fijn dat ze een goede afvloeiingsregeling aangeboden kreeg. Het aanbod was maar beperkte tijd geldig, want er was een fusie op komst. Bij de nieuwe onderwijskoepel zou een aantal leerkrachten boventallig zijn. Alle werknemers kregen de vraag of ze vrijwillig weg wilden gaan op basis van een goed sociaal plan. Het was een goed plan: een paar jaar WW en een ontslagvergoeding. Over de sollicitatieverplichting maakte ze zich niet al te druk. Ze zou het wel zien. Het was nu of nooit. Ze greep de kans aan om opnieuw te beginnen. Dat voelt goed.

Heleen gooit het roer om en kiest voor een bestaan als kunstenaar

Na een aantal jaren voor de klas gooit de vijfendertigjarige Heleen haar leven drastisch om: ze verhuist naar Friesland, naar een boerderij met een mooie ruimte om te schilderen, haar grote liefhebberij waar ze nu haar werk van wil maken. Haar jeugdvriend Raoul wil haar helpen om de eerste schilderijen te verkopen. Eenmaal gesetteld leert Heleen haar dorpsgenoten kennen, waaronder haar nieuwe buren, een vader en zoon met een veebedrijf. De vriendschap tussen zoon Herman en Heleen verdiept zich, maar dat leidt tot spanningen. Als ze dan ook nog verdacht wordt in een politieonderzoek vanwege kunstvervalsing, vraagt Heleen zich af of ze wel de juiste keuze gemaakt heeft.

Bloemen in de winter is de debuutroman van **Anne van der Valk**. Dit verhaal neemt je mee naar een schilderachtig dorp waar geluk, geloof, liefde en bedrog dicht bij elkaar blijken te liggen.

Z&K

ISBN 978 90 2054 028 4 NUR 344

9 789020 540284

www.romanserie.nl